

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/39/2019
Identifikačné číslo spisu: 6310202899
Dátum vydania rozhodnutia: 24.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6310202899.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Alojz Senárik DREVOTES, so sídlom Palackého 3, 949 01 Nitra, IČO: 30 006 180, zastúpeného JUDr. Máriou Habalčíkovou, advokátkou, so sídlom Bakalárska 5, Prievidza, proti žalovanému: myWood Polomka Timber, s.r.o., so sídlom Osloboditeľov 50, 976 66 Polomka, IČO: 36 693 979, zastúpeného advokátskou kanceláriou Matejka & Haluška, s.r.o., so sídlom Lazovná 20, Banská Bystrica, v konaní o zaplatenie 36.697,30 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 7Cb/122/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19. decembra 2018, č. k. 41Cob/189/2017-666, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Brezno, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 27.07.2017, č. k. 7Cb/122/2010-577, zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 36.697,30 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5.653,80 eur od 15.04.2010 do zaplatenia a zo sumy 29.943,48 eur od 27.04.2012 do zaplatenia a priznal žalobcovi aj náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si žalobou zo dňa 15.04.2010 uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu ušlého zisku v sume 23.235,- eur z dôvodu porušenia právnej povinnosti, ktorá vyplývala žalovanému z kúpnej zmluvy č. 2/2007 a č. 1/2008, v zmysle ktorej sa žalovaný zaviazal odoberať od žalobcu smrekové lamely v rozmeroch a kvalite dohodnutých v zmluve. Žalobca mal podľa zmluvy č. 2/2007 dodávať žalovanému lamely v 51. týždni roku 2007 a dve dodávky v 1. týždni roku 2008, pričom jednou dodávkou sa rozumelo množstvo, ktoré bolo možné naložiť do návesu kamióna, teda asi 50 m³. V zmysle zmluvy č. 1/2008 sa zmluvné strany dohodli na minimálnom

mesačnom odbere tovaru 250 m³, čo za 1. štvrťrok 2008 predstavovalo minimálne odberové množstvo 750 m³ dohodnutého tovaru. Žalobca tvrdil, že žalovaný neodobral od žalobcu za 1. štvrťrok 2008 z celkového dohodnutého množstva 850 m³ 9,751 m³, za 2. štvrťrok 2008 z celkového minimálne dohodnutého množstva 750 m³ 294,255 m³, teda porušil zmluvný záväzok odoberať mesačne minimálne 250 m³ a štvrťročne 750 m³ výrobkov. V dôsledku porušenia tejto zmluvnej povinnosti žalovaného sa žalobca domáhal podľa § 381 Obchodného zákonníka náhrady ušlého zisku.

3. Okresný súd ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že účastníci vzájomne odsúhlasili a dosiahla sa zhoda o množstve neodobratých lamiel, ktoré boli zazmluvnené zmluvou č. 1/2008. Za 2. štvrťrok 2008 žalovaný neodobral od žalobcu tovar v množstve 363,25 m³ a za 3. štvrťrok 2008 554.727 m³ a za 4. štvrťrok 755 m³. Spornou zostala výška ušlého zisku za 1m³ neodobratých lamiel. Znalčka Ing. Anna Saxová v Znaleckom posudku č. 11/2008 ustálila výšku ušlého zisku za 2. štvrťrok v sume 6.753,82 eur. Vydelením vypočítaného zisku neodobratým množstvom tovaru žalobca ustálil, že výška ušlého zisku za 1m³ neodobratého tovaru predstavuje 22,95 eur za 1m³.

4. Zo znaleckého posudku vypracovaného Ing. Evou Molnárovou č. 22/2014 bol okresným súdom zistený ušlý zisk v sume 13.689,64 eur, ale žalobca podľa súdu prvej inštancie trval na svojom návrhu a požadoval ušlý zisk len v sume 22,95 eur za 1m³ neodobratých lamiel. Ďalej sa okresný súd zaoberal námietkou zo strany žalovaného, že bola nesprávne stanovená pre výpočet ušlého zisku výťažnosť vstupnej drevnej hmoty, pričom použil odborné znalosti znalca Ing. Bukovčana, ktorý stanovil výšku výťažnosti na 55 %.

5. Podľa zistenia okresného súdu žalovaný posledný odber lamiel vykonal v auguste 2008. Keďže žalovaný neodobral od žalobcu zmluvne dohodnuté množstvá tovaru a nedošlo medzi účastníkmi k zmene jestvujúcej zmluvy o objednávaných a dodávaných množstvách tovaru za jednotlivé štvrťroky 2008 ani k zrušeniu zmluvy č. 1/2008, pokiaľ žalovaný neodobral dojednané množstvá tovaru, tak podľa názoru súdu porušil svoje zmluvné povinnosti odobrať dohodnutý tovar od žalobcu a v súvislosti s tým vznikla na jeho strane zodpovednosť za náhradu škody, resp. za ušlý zisk. Okresný súd ustálil, že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zmluvy č. 1/2008, a to odobrať dohodnuté množstvá výrobkov mesačne, resp. kvartálne za celý rok 2008 v minimálnom množstve 250 m³ lamiel za 1 mesiac roku 2008.

6. Zo vzájomného súvisu zmluvy č. 1/2008 a štvrťročného plánu dodávok za 1. štvrťrok 2008 je podľa okresného súdu nesporná existencia dvoch výrazov pre dohodnuté množstvá výrobkov, a to základný minimálny odber a záväzný odber, čiže množstvo tovaru, ktoré bolo dohodnuté na základe štvrťročného plánu dodávok. Ďalej okresný súd uviedol, že množstvá skutočne odobratých výrobkov si strany ustálili, a táto skutočnosť nebola medzi nimi sporná. Sporný bol len výklad v čl. II. ods. 2.1 kúpnej zmluvy č. 1/2008 v tom smere, či zhodnou vôľou oboch účastníkov kúpnej zmluvy bolo záväzne odoberať a dodávať najmenej 750 m³ hotových výrobkov v každom štvrťroku, alebo či ide v danom prípade o rozpor medzi jazykovým prejavom a skutočnou vôľou strán tak, ako je jazykovo vyjadrená v kúpnej zmluve č. 1/2008. Pri použití výkladového interpretačného pravidla tak, ako je uvedené v § 266 ods. 3 Obchodného zákonníka, okresný súd konštatoval, že aj bez existencie štvrťročného plánu dodávok dodával žalobca a žalovaný odoberal hotové výrobky v 2. aj v 3. štvrťroku 2008. Z tejto praxe a následného správania sa zmluvných strán je podľa okresného súdu nutné vykladať čl. II. ods. 2.1 kúpnej zmluvy tak, že záväzok odoberať minimálne 750 m³ hotových výrobkov v každom štvrťroku je záväzkom žalovaného v zmysle dojedanej kúpnej zmluvy č. 1/2008.

7. Súd prvej inštancie uviedol, že znalci nedokázali ustáliť abstraktný zisk zistený podľa § 381 Obchodného zákonníka, preto žalobca využil svoje právo a domáhal sa namiesto abstraktného zisku priznať skutočný zisk podľa § 379 Obchodného zákonníka. V priebehu konania podľa názoru okresného súdu žalovaný nepreukázal, že by na jeho strane existovala okolnosť vylučujúca jeho zodpovednosť za škodu podľa § 374 Obchodného zákonníka a taktiež nepreukázal, že by škoda prípadne jej časť vznikla úplne, alebo čiastočne z konania poškodenej strany, alebo nedostatkom súčinnosti zo strany žalobcu, na ktorú činnosť by bol žalobca povinný. Taktiež z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný

nekonal v súlade s § 377 Obchodného zákonníka, teda si nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť, žalobca preto nemal preventívnu zakročovaciu povinnosť za účelom zmiernenia výšky škody, alebo hroziacej škody, práve pre absenciu plnenia si oznamovacej povinnosti zo strany žalovaného, preto túto námietku žalovaného okresný súd neakceptoval.

8. V súvislosti s bodom 4.7 čl. IV. zmluvy okresný súd uzavrel, že žalobca a žalovaný sa v zmysle kúpnej zmluvy č. 1/2008 dohodli, že minimálne mesačné množstvá tovaru, ktoré je žalovaný povinný odoberať je 250m³ výrobkov mesačne, štvrťročne minimálne 750m³ výrobkov. Účastníci si v kúpnej zmluve č. 1/2008 nedohodli, kto je povinný spracovať štvrťročný plán dodávok. Preto sa okresný konštatoval, že žalovaný súdu nepreukázal, že zmluvný vzťah založený kúpnu zmluvou 1/2008 bol ukončený niektorým zo zákonných, resp. zmluvných spôsobov.

9. Čo sa týka zakročovacej povinnosti v zmysle § 384 Obchodného zákonníka okresný súd bol toho názoru, že toto ustanovenie rieši zakročovaciu povinnosť poškodeného pre prípad vzniku škody, nie pre prípad straty zisku, ktoré sú samostatne definované pojmy, hoci zákon stanovuje pre obidve veličiny splnenie rovnakých podmienok, a to pre prípad zodpovednosti za škodu a aj ušlý zisk, ale zákonodarca v § 384 Obchodného zákonníka explicitne určuje povinnosť zakročiť proti hroziacej škode pre budúceho poškodeného, a to pre prípad vzniku škody, a nie pre prípad straty zisku, preto súd obranu žalovaného neakceptoval a žalobe vyhovel v celom rozsahu.

10. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 19.12.2018, č. k. 41Cob/189/2017-666 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

11. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia a k odvolacím dôvodom žalovaného uviedol, že podľa jeho názoru došlo k riadnemu uzavretiu kúpnej zmluvy. Pretože v čl. 1.1 kúpnej zmluvy sa predávajúci zaviazal dodávať kupujúcemu za podmienok dohodnutých v zmluve suché lamely a v čl. 2.1 sa zmluvné strany dohodli na celkovom odbere na základe štvrťročného plánu dodávok, avšak keď mesačný objem neklesne pod 250 m³. Podľa názoru odvolacieho súdu záväzok dodať a odoberať zmluvne dohodnuté výrobky bol dostatočne určitý, a preto sa nemožno stotožniť s výkladom žalovaného, že strany sporu sa v zmluve nedohodli na určitom záväzku na dodanie a odber lamiel.

12. Odvolací súd ďalej uviedol, že spornou v konaní pred okresným súdom zostala výška náhrady ušlého zisku v súvislosti s jeho odlišným výpočtom znalkyňou Ing. Saxovou a Ing. Molnárovou. Žalobca netrval na vypracovaní ďalšieho znaleckého posudku, ale v konaní pred okresným súdom navrhol, aby okresný súd posúdil jeho nárok ako ušlý zisk podľa znaleckého posudku, a to s výpočtom 11,1 % za 1m³. Návrh žalobcu je datovaný zo dňa 22.04.2013 a okresný súd posúdil podľa odvolacieho súdu ušlý zisk v zmysle návrhu žalobcu, ktorý sa opieral o vypracovaný znalecký posudok Ing. Molnárovej a odborné stanovisko o výťažnosti drevnej hmoty vypracovaného Ing. Bukovčanom.

13. K námietke žalovaného o premlčaní jeho nároku odvolací súd uviedol, že jej nebolo možné vyhovieť, pretože o zmene návrhu nebolo potrebné v konaní rozhodovať, pretože išlo iba o zmenu právnej kvalifikácie nároku a potom bolo potrebné posúdiť premlčaciu lehotu od podania žaloby (15.04.2010) a nie od podania žalobcu zo dňa 22.4.2013, ktorým žiadal zmenu návrhu.

14. Odvolací súd ďalej v napadnutom rozhodnutí k námietke žalovaného ohľadom § 327 ods. 2 Obchodného zákonníka uviedol, že táto námietka nie je dôvodná, pretože toto ustanovenie Obchodného zákonníka (§ 327 ods. 2) možno aplikovať iba na dodávky výrobkov a nie na uplatnený nárok na ušlý zisk. Odvolací súd ďalej konštatoval, že v danej veci nebolo možné akceptovať ani námietku žalovaného, ktorý namietal, že v zmysle § 384 Obchodného zákonníka žalobca ako budúci poškodený mal zabrániť hroziacej škode. Žalovaný v konaní pred okresným súdom nepreukázal svoje tvrdenie, že žalobcu vyrozumel o ukončení zmluvy, pretože nepredložil v konaní relevantný dôkaz o splnení si oznamovacej povinnosti, a z toho dôvodu podľa odvolacieho súdu nebolo možné akceptovať obranu žalovaného o

zakročovacej povinnosti žalobcu.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. I. 696 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

16. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v prvom rade poukázal na jeho argumenty uvedené v odvolaní, z ktorých podľa jeho názoru ostali nepovšimnuté odvolacím súdom viaceré skutočnosti. Dovolateľ vytkol, že ak by odvolací súd mal ambíciu sa s jeho argumentáciami vysporiadať, odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa mu ju nepodarilo naplniť. Preto dovolateľ má za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu významnú časť podstatných odvolacích námietok úplne opomína. A to aj v prípade (tematických okruhov) námietok, ktoré sa krajský súd odhodlal adresovať, kedy sa namiesto diskurzívnej konfrontácie s konkrétnou argumentáciou strany, obmedzil výhradne na formuláciu vlastného opozitného stanoviska bez toho, aby priblížil vlastné úvahy, ktorými dospeje k záverom. Dovolateľ zdôraznil, že odvolacím súdom boli opomenuté aj návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré súd prvej inštancie nevykonal. Navyše odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je podľa dovolateľa aj arbitrárne, ktorá je podľa jeho názoru daná opomenutím alebo absenciou skúmania jeho námietok uvedených v odvolaní. Týmto postupom konajúceho súdu mali byť porušené základné práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

17. Dovolateľ ďalej uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, a to v nižšie uvedených právnych otázkach, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli riešené:

- Je (zakročovacia) povinnosť podľa § 384 ods. 1 Obchodného zákonníka právne podmienená predchádzajúcim splnením oznamovacej povinnosti podľa § 377 ods. 1 Obchodného zákonníka v tom zmysle, že pokiaľ oznamovacia povinnosť nie je splnená, povinnosť podľa § 384 ods. 1 Obchodného zákonníka sa neuplatní (a to ani pokiaľ sa osoba, ktorej hrozí škoda, o takejto hrozbe škody dozvie inak) ?

- Je v prípade porušenia povinnosti z obchodného záväzkového vzťahu poškodený oprávnený (aj bez súhlasu osoby povinnej na náhradu škody) požadovať náhradu skutočne ušlého zisku, pokiaľ sa už predtým žalobou voči osobe povinnej na náhradu škody domáhal zaplattenia náhrady (tzv. abstraktného) zisku podľa § 381 ods. 1 Obchodného zákonníka ?

- A pokiaľ je odpoveď na vyššiu otázku kladná, tak je požiadavka na náhradu skutočne ušlého zisku uplatnením toho istého práva, aké bolo uplatnené žalobou, a to jednak z pohľadu procesného (je súd oprávnený žalobcovi priznať skutočný ušlý zisk aj bez predchádzajúceho rozhodnutia o zmene žaloby), a jednak hmotnoprávneho (prestáva podľa § 402 Obchodného zákonníka plynúť premlčacia doba) aj vo vzťahu k právu na náhradu skutočne ušlého zisku už podaním žaloby o náhradu skutočne ušlého zisku ?

-

18. Dovolateľ uviedol, že všetky tri otázky odvolací súd zodpovedal kladne, keď pri prvej z nich záver o nesplnení povinnej notifikácie žalovaným považoval za postačujúci podklad pre úplné odmietnutie akejkoľvek procesnej obrany opierajúcej sa o zakročovacia povinnosť druhej strany. Pri druhej otázke nevhliadol odvolací súd pre obmedzenie zmeny voľby požadovanej náhrady hmotnoprávny dôvod. Poslednú otázku odvolací súd vymedzil tým, že uplatnenie požiadavky žalobcu na náhradu skutočne ušlého zisku, po predchádzajúcom uplatnení náhrady zisku abstraktného, je zmenou právnej kvalifikácie, nevyvolávajúcou ani potrebu zmeny žaloby, a nemajúcou žiadny vplyv na posudzovanie plynutia premlčacej doby.

19. V dovolaní dovolateľ k prvej otázke s poukazom na § 384 v spojení s § 377 ods. 1 Obchodného zákonníka zdôraznil, že ak sa osoba, ktorej škoda hrozí o takejto hrozbe dozvie, je bez ohľadu na to, či bola notifikačná povinnosť v konečnom dôsledku splnená, povinná prijať opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo na jej zmiernenie.

20. V súvislosti s druhou dovolacou otázkou dovolateľ poukázal na pohľad doktrinálny a pozitívno-právny so záverom, že zmene uplatnenej škody v podobe ušlého zisku na škodu alternatívnu je priamo zo zákony vylúčená.

21. Dovolateľ napokon zdôraznil, že s otázkou druhou je spätá aj tá tretia, kedy pluralita vzájomne sa vylučujúcich nárokov pri totožnom právnom stave a skutkovom stave je uplatnená žalobou toho nároku, ktorý si žalobca zvolil. Z uvedeného dôvodu má dovolateľ za to, že uplatnenie náhrady skutočne ušlého zisku nepredstavuje iba zmenu v právnej kvalifikácii, ale je uplatnením odlišného práva z hľadiska procesného aj hmotnoprávneho. Súd preto nie je oprávnený priznať žalobcovi skutočne ušlý zisk bez predchádzajúceho rozhodnutia o zmene žaloby, pričom podaním žaloby o náhradu abstraktného ušlého zisku, premlčacia doba vo vzťahu k právu na náhradu skutočne ušlého zisku plynúť neprestáva.

22. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Brezno na ďalšie konanie.

23. Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. neexistuje a pokiaľ by dovolací súd zistil prípadné porušenia procesných práv, je potrebné skúmať ich intenzitu v kontexte celého súdneho konania. V súvislosti s dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je žalobca toho názoru, že otázky položené v dovolaní nie sú zásadného právneho významu. Z uvedených dôvodov považuje žalobca podané dovolanie za nedôvodné.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

25. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

26. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

27. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

28. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo

konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

30. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

31. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

32. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

33. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

34. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

35. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že odvolací súd sa poukazom na § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. sa nevysporiadal s jeho podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Týmto podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Tento procesný postup odvolacieho súdu predstavuje podľa názoru dovolateľa vážne porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

36. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením

práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

37. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

38. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

39. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

40. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

41. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

42. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Odvolací súd zhrnul, že základnou odvolacou námietkou žalovaného je jeho tvrdenie, že uzavretá zmluva nezaložila záväzok odoberať lamely. K tejto námietke odvolací súd uviedol, že čl. 1.1 a 2.1 uzavretej zmluvy záväzok dodať a odoberať zmluvne dohodnuté výrobky bol dostatočne určitý, z ktorého dôvodu sa nestotožnil s námietkou žalovaného v tomto smere. Ohľadom odvolacej námietky výšky ušlého zisku poukázal odvolací súd na vypracované znalecké posudky a ich odlišné výpočty, kedy sa súd prvej inštancie priklonil k určaniu výšky škody podľa posudku znalkyne Ing. Molnárovej a odborného stanoviska o výťažnosti drevnej hmoty vypracovaného Ing. Bukovčanom. Ďalšie odvolacie námietky sa týkali zmeny uplatnenej škody, a to zo škody ušlého zisku na abstraktný zisk a s tým súvisiacim návrhom na zmenu žalobného návrhu. K tomuto odvolací súd dodal, že § 327 ods. 2 Obchodného zákonníka sa týka dodávky výrobkov a nie nároku na ušlý zisk. S tým, že právna kvalifikácia návrhu je na úvahe súdu a nie je preto potrebné o nej rozhodovať samostatným uznesením. Z tohto dôvodu bolo potrebné premlčiaciu lehotu posudzovať odo dňa podania žaloby a nie odo dňa podania zmeny návrhu. Napokon odvolací súd uzavrel, že žalovaný v spore nepreukázal splnenie si oznamovacej povinnosti v súvislosti s ukončením zmluvy, z ktorého dôvodu odvolací súd nevzhladol na obranu žalovaného týkajúcu sa zakročovacej povinnosti žalobcu (§ 384

Obchodného zákonníka).

43. Odvolací súd po prejednaní odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Dovolací súd dodáva, že takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

44. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

45. Dovolací súd konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

46. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

47. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej

formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

48. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

49. Dovolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že dovolateľom vymedzené otázky uvedené v bode 17 tohto rozhodnutia sú úzko viazané na skutkový stav prejednávaného sporu a s tým súvisiacou procesnou obranou žalovaného. Skutkovým zistením je dovolací súd viazaný podľa § 442 C. s. p. a v dovolacom konaní je vylúčené preskúmavanie jeho správnosti alebo nesprávnosti.

50. K prvej otázke dovolací súd uvádza, že táto nebola pre posúdenie sporu v konečnom dôsledku aktuálna, nakoľko konajúce súdy svoje závery dôvodili tým, že „zakročovacia povinnosť“ podľa ustanovenia § 384 ods. 1 Obchodného zákonníka, nie je koncipovaná pre nárokovanie škody vyjadrenej vo forme ušlého zisku, resp. jej straty, ktorá je základom žalobného návrhu. Preto konajúce súdy takto uvedenú procesnú obranu žalovaného neakceptovali.

51. Dovolací súd zdôrazňuje, že zásadnými a kľúčovými právnymi otázkami v prípade žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody, boli otázky porušenia zmluvnej povinnosti vyplývajúcej z kúpnych zmlúv uzavretých medzi zmluvnými stranami; vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením zmluvnej povinnosti a vznikom škody. Obchodný zákonník je koncipovaný tak, že sa nahrádza všetka škoda, t. j. skutočná škoda aj ušlý zisk (§ 379 až § 381 Obchodného zákonníka). V súvislosti s ostatnými právnymi otázkami špecifikovaných v dovolaní (bod 17 tohto rozhodnutia) preto dovolací súd konštatuje, že právne významnou otázkou bolo splnenie predpokladov na uplatnenie nároku na náhradu škody ako takej, či už vyjadrenej vo forme ušlého zisku vychádzajúceho z obvyklého priebehu vecí, alebo ušlého zisku vypočítaného abstraktne. Poškodený má právo voľby, môže buď požadovať skutočne ušlý zisk a ten aj preukázať, alebo v zmysle § 381 Obchodného zákonníka môže požadovať abstraktný ušlý zisk. Pri preukázaní ušlého zisku je rozhodujúce zistenie príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a ušlým ziskom.

52. Z výkladu ustanovení Obchodného zákonníka týkajúcich sa náhrady škody nevyplýva, že by mala diferenciácia výpočtu škody vplyv na uplatnenie škody poškodeným a nemožnosťou jeho zmeny z formy ušlého zisku na formu abstraktnú. Daným procesným úkonom zmeny formy výpočtu škody ide o konkretizáciu žalobného návrhu vo vzťahu k náhrade škody podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie z tohto dôvodu nemal dôvod na postup, ktorým by rozhodoval o zmene žaloby. V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/58/1999 uverejnený pod č. 61/2000 ZSP, podľa ktorého „zmena právnej kvalifikácie nároku uplatneného žalobcom v žalobe nie je zmenou žaloby“. Ako je uvedené vyššie, pri splnení predpokladov na uplatnenie nároku na náhradu škody, je jej výpočet už len vecou skutkového posúdenia daného sporu, a to buď vo forme reálnej či abstraktnej škody, pri zmene ktorej nedochádza k zmene žalobou uplatneného nároku. Preto zmena spôsobu výpočtu škody vyjadrenej vo forme skutočne ušlého zisku vychádzajúceho z obvyklého priebehu vecí či ušlého zisku vypočítaného abstraktne (alebo naopak), nemôže mať vplyv ani na plynutie premlčacích lehôt vo vzťahu k samotnej náhrade škody.

53. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

54. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. s dôrazom na skutočnosť, že žalobca nepožiadaval o náhradu trov dovolacieho konania.

55. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.